

HASZNOS MULATSÁGOK.

Nem csak mindig játszani ,
Hanem kell is tanulni.

HYMNUS 200

A *Hymnus* a határon túli magyartanításban

Szerkesztői előszó

Kölcsey Ferenc *Hymnus*ának 200. évfordulójához kapcsolódva kértünk fel határon túli, magyar oktatási nyelvű iskolákban tanító tanárokat, hogy írják meg, milyen tapasztalataik vannak a *Hymnus* tanításáról. Arra voltunk kíváncsiak, hogy milyen sajátos körülményeket jelent a határon túl tanítani a *Hymnust*. Vajon a nyelvi kisebbségi helyzet hogyan befolyásolja a szöveg értését, értelmezését és tanítását? Mennyiben és hogyan kell tanárként figyelembe venni a tanulók esetleg összetett nemzeti identitását, amikor egy nemzeti identitást hordozó és teremtő szöveg tanításáról van szó? Hogyan jelenik meg mindez a tervezésben, és milyen sajátos kihívásokat jelenthet a tanár és a tanulók számára?

Felkérésünket három kolléga fogadta el, így az alábbiakban egy gyergyóalfalui, egy pozsonyi és egy eszéki beszámolót olvashatnak a *Hymnus* irodalomórai tanításáról. A három reflektált óravázlatból módszertani és elméleti tanulságok is levonhatók. Módszertani szempontból a három szöveg alapján úgy tűnik, hogy a konstruktivizmus tanuláseméletének didaktikai modellje és az arra épülő irodalomtanári módszertan (amely Magyarországon elsősorban Pethóné Nagy Csilla munkássága nyomán vált ismertté) a határon túli magyartanításban legalább annyira elterjedt és gyakran használt, mint Magyarországon. Az itt közölt óratervek ugyanazt a módszertani nyelvet beszélik: a reflektív tanulási technikákat alkalmazó, kompetenciafejlesztő célú konstruktivista módszertanét. A *Hymnus* tanítása lényegében sem módszertanában, sem tantervi helyében nem különbözik a határon innen és túl. Ami mégis más fókuszot ad ezeknek a tanítási folyamatoknak, az inkább elméleti, szemléletbeli különbség. Mégpedig az, hogy a határon túli *Hymnus*-óratervekben jóval erősebben érvényesül a komparatív szemlélet. A *Hymnus* órai értelmezése Miklós Krisztina erdélyi és Ferenczy Nikolett eszéki óratervében konkrét összehasonlító szövegelemzéssel nyer más perspektívát, míg Kulcsár Mónika arra reflektál, hogy a hozzájuk látogató magyarországi diákoknak mennyiben jelent más élményt Pozsonyban ünnepelni március 15-ét. Vagyis összességében úgy tűnik, a *Hymnus* iskolai környezetben történő olvasása, értelmezése a határon túl mindenképp magában foglal egyfajta összehasonlítást is. A *Hymnus* más népek nemzeti himnuszával vagy az anyaország kultikus gyakorlataival való összevetésben jelenik meg. Kölcsey szövege a határon túl mintha a komparatív szemlélet tágabb kontextusában szólna a magyar irodalmat tanulókhöz.